

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเหมืองแม่เมาะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน รวมทั้งศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามและไม่ปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุง ส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้ตระหนักถึงความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น รวมทั้งยังสามารถนำผลที่ได้ไปพัฒนาในการให้ข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการประยุกต์ใช้กับสถานะแวดล้อมของหน่วยงานนั้น ๆ

การดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 327 คน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน และข้อมูลพฤติกรรมปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ 327 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา เรื่องการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานและหาความเชื่อมั่นโดยวิธีของ Kuder Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นของระดับความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ เท่ากับ 0.65 และค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัย สมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน โดยวิธีของ Cronbach เท่ากับ 0.89 จากนั้นนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ซึ่งสถิติที่ใช้ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Movement of Coefficient Correlation) และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of variance)

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเหมืองแม่เมาะ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้.-

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ปฏิบัติงานเหมืองแม่เมาะ ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านปฏิบัติการ อยู่ในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช ปวส หรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ทำงานค่อนข้างมาก

5.1.2 ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน

ผู้ปฏิบัติงานส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานในระดับปานกลาง ร้อยละ 50.2

5.1.3 พฤติกรรมการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน

จะเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ในระดับมาก ร้อยละ 63

5.2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

5.2.1 ความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

5.2.2 ประสิทธิภาพการทำงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$)

5.2.3 ผู้ปฏิบัติงานที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

5.2.4 ผู้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะงานแตกต่างกันมีการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

5.3 อภิปรายผล

5.3.1 ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน

ผลการศึกษาพบว่าความรู้ ความเข้าใจมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ กล่าวคือผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับการรู้ความเข้าใจมากจะมีพฤติกรรมในการปฏิบัติมาก จากแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งสามารถแยกเป็นเรื่องด้านสภาพแวดล้อม มลภาวะอากาศ แสง เสียง เรื่องกฎระเบียบการปฏิบัติงาน เรื่องการได้เพิ่มพูนความรู้ จากการอบรมหรือจากการร่วมกิจกรรมในการทำงานต่าง ๆ เมื่อผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าการอบรมเป็นส่วนหนึ่งของการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ มลภาวะอากาศที่เกิดจากกิจกรรมการทำเหมืองได้แก่ฝุ่น ฝุ่นก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน น้ำทิ้งจากกิจกรรมการทำเหมืองควรมีการจัดการให้มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานก่อนปล่อยลงที่แหล่งน้ำธรรมชาติ กระบวนการทำเหมืองก่อให้เกิดความเสี่ยงภัยในการทำงานทางด้านต่าง ๆ เช่น ฝุ่น เสียง แสง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเหตุผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีความตระหนักที่จะปฏิบัติตาม เพื่อเป็นการป้องกันทั้งอุบัติเหตุและสุขภาพอนามัยของตัวเองผู้ปฏิบัติงานเอง ไม่ให้เกิดความเสียหายทั้งทรัพย์สินและบุคคล

ผลการศึกษานี้มีส่วนคล้ายคลึงกับการศึกษาเรื่องความรู้ ทักษะ และการทำงานของคนงานในแผนกที่มีปัญหาฝุ่นและเสียงในโรงงานผลิตกัมมันต์สำปะหลัง จาก 9 โรงงานของอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ร้อยละ 60 มีความรู้ดีในเรื่องฝุ่น มีการปฏิบัติในการป้องกันอันตรายฝุ่นร้อยละ 52 ของบุญชู เล็กไม่น้อย และคณะ : 2534

5.3.2 ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานสูง จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่เพิ่มมากขึ้น

จากการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก จะมีพฤติกรรมปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่มากขึ้น ประสบการณ์ในการทำงานนาน ซึ่งต้องพบกับสภาพแวดล้อมการทำงานอย่างนั้นเป็นประจำ ทำให้เกิดความชำนาญงาน มีการสะสมประสบการณ์ มีการเรียนรู้งานมากขึ้น ทำให้สามารถที่จะตัดสินใจต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างฉับไวและทราบวิธีการแก้ไขปัญหาให้ลุกล่วงไปได้ด้วยดี มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จากสภาพโรงงานในบ่อเหมือง การควบคุมเครื่องจักรกลขนาดใหญ่ เครื่องจักรช่วย ตลอดจนระบบลำเลียงขนส่งวัสดุทางสายพาน ที่สามารถก่อให้เกิดอันตรายได้

ตลอดเวลา ตลอดจนสภาพอากาศในแต่ละช่วงฤดู มีผลกระทบต่อสภาพหน้างาน เช่น ช่วงฤดูหนาว สภาพหน้างานมีหมอก ทำให้ทัศนวิสัยในการทำงานไม่ดี ฤดูฝนถนนทางวิ่งในบ่อเหมืองจะมีสภาพลื่น มักเกิดอุบัติเหตุเสมอ ผู้ที่มีความชำนาญและประสบการณ์ในการควบคุมเครื่องจักรจะทราบว่า จะใช้ความเร็วในการบังคับเครื่องจักรขนาดไหน และฤดูร้อนสภาพอากาศร้อนจัด ความกดอากาศสูง ผู้คนในบริเวณหน้างานมีมาก ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีการป้องกันภัยส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การตรวจสอบสภาพประจำปี การใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล สิ่งเหล่านี้ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยมักจะละเลย คิดว่าไม่ใช่สิ่งสำคัญ ทั้ง ๆ ที่เป็นกฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติในการ ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของลูกจ้างหญิงโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผลการศึกษพบว่า ประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความคิดเห็นและการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของลูกจ้างหน้าโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ของ นันทนิตย์ ยี่มวาศนา : 2536 และผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเสื่อมสภาพของปอดของตำรวจจราจรในเขต

5.3.3 ผู้ปฏิบัติงานที่มีการศึกษาสูง จะมีพฤติกรรมในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการทำเหมืองในแต่ละขั้นตอนที่ใช้แรงงานและผู้ปฏิบัติงานที่ควบคุมยานพาหนะชนิดง่าย ๆ จำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับตำแหน่ง 2-3 ที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้น ที่มีพฤติกรรมในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานมากกว่าผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ที่สูงกว่า อาจเนื่องมาจากเป็นผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงมาก จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด

ส่วนผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้น เช่น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. ปวส. หรือ ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้างาน และบางส่วนทำงานในสถานที่ทำการที่มีการป้องกันมลภาวะอากาศ แสง เสียง ให้อยู่ในระดับมาตรฐาน สภาพแวดล้อมการทำงานเสี่ยงน้อยกว่า

5.3.4 ผู้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะงานแตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารงานความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน

จากการศึกษาพบว่าลักษณะงานแตกต่างกัน มีการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานด้านปฏิบัติการ

ที่มีลักษณะการทำงานที่เสี่ยงภัยสูงทั้งในเรื่องมลภาวะ สภาพแวดล้อมทางอากาศ แสง เสียง มีลักษณะการทำงานเป็นกะ ปฏิบัติงานต่อเนื่อง ลักษณะการทำงานซ้ำซาก ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดโรคเกี่ยวกับการทำงานได้ ที่เรียกว่า เฮอร์โคโนมิกส์ ผู้ปฏิบัติงานเหล่านี้จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมาก จึงจำเป็นต้องเพิ่มพูนความรู้และเทคนิคในการทำงานใหม่เพื่อใช้ในการปรับปรุงการทำงานเสมอ ให้การอบรมจัดสัมมนาเพื่อลดความเครียดจากการทำงาน นอกจากนี้ลักษณะงานด้านซ่อมบำรุงรักษาส่วนใหญ่จะได้รับผลกระทบจากเสียงของเครื่องยนต์ และแสงในการเชื่อมซ่อมอุปกรณ์เครื่องจักรต่าง ๆ ผู้ปฏิบัติงานเหล่านี้จึงจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลเป็นประจำในการปฏิบัติงาน

สำหรับลักษณะงานด้านวิชาการและลักษณะงานด้านบริการ ที่ได้รับผลกระทบจากการทำงานน้อยกว่า จึงเป็นเหตุให้มีพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและสิ่งแวดล้อมในการทำงานของคณงานโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 30 แห่ง ในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า ลักษณะการทำงานต่างกันก่อให้เกิดความเครียดต่างกัน

5.4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.4.1 ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน

1. จากการศึกษาพบว่า บรรยากาศการทำงานและสิ่งแวดล้อมดีและปลอดภัยส่งผลให้มีประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น การผิดพลาดจากการตรวจสอบอุปกรณ์และอุบัติเหตุย่อมน้อยลง ทำให้ขบวนการผลิตหรือการทำงานไม่ติดขัด และสามารถลดค่าใช้จ่ายลงได้

2. ผู้ปฏิบัติงานมีความสำคัญต่อระบบการทำงาน หากผู้ปฏิบัติงานได้รับผลกระทบจากการทำงานไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพ การสูญเสียหรือเสื่อมสมรรถภาพ ไม่สามารถตีราคาหรือหาสิ่งทดแทนอื่นได้

3. มลภาวะในสถานที่ทำงาน เช่น ควันบุหรี่จากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นผลกระทบโดยตรงและใกล้ที่สุดที่ได้รับ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานบางคนมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจอยู่แล้ว หากหลีกเลี่ยงการสูบหรือสูดในบริเวณที่กำหนด จะช่วยลดมลภาวะได้ยิ่งขึ้น

4. อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล ควรจะใช้มาตรฐานเดียวกัน อุปกรณ์ใดใช้งานได้ดี ทนทาน เมื่อมีการจัดหาใหม่ควรใช้แบบเดียวกัน และมีให้เพียงพอกับความต้องการของหน่วยงานนั้น

5. ควรจัดเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยและสุขอนามัยไปตรวจสอบบริเวณสถานที่ทำงาน โดยละเอียดจากการศึกษา มีสถานที่ทำงานบางที่ปฏิบัติด้านความปลอดภัยน้อยมาก มีอันตราย เช่น บัดกรีอุปกรณ์โดยใช้ตะกั่ว แต่มีเพียงที่ดูดตะกั่วเล็ก ๆ อันเดียวซึ่งทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพเป็นอย่างมาก เพราะไม่มีการระบายอากาศที่ดีพอ

6. การไม่ระมัดระวังเรื่องความปลอดภัยที่เกิดจากเครื่องจักรขนาดใหญ่มีผลต่อทรัพย์สิน ต่อชีวิต และองค์กรเป็นอย่างมาก ควรตรวจสอบ ดูแลผู้ปฏิบัติงานที่ควบคุมเครื่องจักร และตัวเครื่องจักรอย่างสม่ำเสมอ

7. อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากสารเคมี (หน้ากาก) ควรจะจัดซื้อของที่มีคุณภาพ เนื่องจากสารเคมีเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานอย่างยิ่ง

8. การใช้อุปกรณ์ความปลอดภัยบางอย่างแทนที่จะส่งเสริมไม่ให้เกิดอันตรายกับทำให้เกิด ควรจะมีการพิจารณาให้รัดกุมมากขึ้นว่าเหมาะสมจะนำมาใช้หรือไม่ เช่น ถุงมือ

5.4.2 ด้านนโยบายการบริหารงาน

1.การบริหารงานความปลอดภัยสมัยใหม่ (MSM) สร้างระเบียบวินัย และวัฒนธรรมที่ถูกต้อง แต่เนื้อหาและเอกสารมากเกินไป ผู้รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรงควรลดเนื้อหาเน้นเฉพาะที่เหมาะสมกับเหมืองแม่เมาะจริง ๆ เพื่อเป็นการประหยัดในการนำระบบการบริหารงานความปลอดภัยสมัยใหม่มาใช้และให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ควรเน้นย้ำให้ผู้ปฏิบัติงานทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ครบถ้วน และมีการติดตามตรวจสอบดูแลให้มากขึ้น หรืออย่างใกล้ชิด

2. นโยบายการบริหารงานความปลอดภัยสมัยใหม่ ไม่เหมาะกับบางหน่วยงาน ควรจะดูลักษณะการทำงานของในแผนกทุกแผนกก่อนจะนำมาปฏิบัติ อย่างเช่นบางหน่วยงานจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์หรือมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

3. เพื่อให้เกิดการยอมรับที่มีผลในการปฏิบัติ ควรกำหนดเรื่องระบบความปลอดภัยสมัยใหม่ เป็นหัวข้อสำคัญในการประเมินผลปฏิบัติงานประจำปีของผู้ปฏิบัติงานทุกคน เพื่อเป็นการจูงใจในการปฏิบัติงาน

4. ผู้บริหารระดับผู้จัดการกอง ผู้จัดการแผนก ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันชี้แจงนโยบายและกฎระเบียบความปลอดภัยอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และควรตรวจตรากำกับ ดักเตือนเพื่อปรับปรุงงานในส่วนที่ขาดประสิทธิภาพหรือหย่อนยาน เพื่อที่จะเพิ่มจิตใจสำนึกของผู้ปฏิบัติงานให้มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองร่วมกับผู้อื่น

5.บริหารต้องให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามนโยบายความปลอดภัยสมัยใหม่ ไม่ควรเปลี่ยนรูปแบบบ่อย ๆ ทำให้ต้องเริ่มต้นใหม่ เป็นการพัฒนาไม่ต่อเนื่องทำให้สูญเสียค่าใช้จ่ายและเวลา

5.4.3 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน

1. ให้งานที่รับผิดชอบระบบความปลอดภัยสมัยใหม่ หาวิธีการและเสนอแนะในการปลูกจิตสำนึกให้ผู้ปฏิบัติงานระลึกรู้เสมอ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะทำได้ขึ้นอยู่กับคนเป็นผู้กระทำ
2. ให้ผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่ช่วยสอดส่องดูแล ทั้งผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอก ปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด เช่น การสวมหมวกนิรภัย การใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล
3. อบรมและประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ เข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

5.4.4 ด้านการส่งเสริมความรู้

1. มีการจัดอบรมให้ทั่วถึงทุกระดับชั้น โดยไม่เลือกปฏิบัติ และหากใช้วิธีให้หัวหน้างานเข้าอบรมและนำมาถ่ายทอดต่อมักจะไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าใดนัก เพราะคนที่เข้าอบรมเท่านั้นจึงจะเข้าใจอย่างลึกซึ้ง
2. ควรให้ความรู้ระบบ MSM ลงไปให้ถึงผู้ปฏิบัติงานระดับล่างมาก ๆ
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์และจัดอบรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ในการทบทวนความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมต่าง ๆ หากทิ้งช่วงระยะเวลาเกินไปทำให้ขาดความกระตือรือร้นและหย่อนยาน
4. ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เรื่อง MSM เมื่อมีการตรวจสอบหรือสอบถามจากบุคคลภายนอกจะพากันหลบเลี่ยงที่จะให้ข้อมูล จึงควรให้ความรู้เบื้องต้นแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกครั้งที่มีโอกาส เช่น ในการประชุมภายในหน่วยงาน การอบรม หรือควรให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการรับรู้ด้วย
5. ควรจัดให้มีการดูงานที่ปฏิบัติงานจริง เพื่อใช้เป็นแบบอย่างที่ดีในการนำไปปฏิบัติในหน่วยงานต่อไป
6. เนื่องจากลักษณะงานที่ปฏิบัติและสถานที่ของหน่วยงานไม่เหมือนกัน จึงต้องศึกษาก่อนจะอบรมเพื่อให้ได้ผลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
7. ควรปลูกฝังความรู้สึกที่ดีในเรื่อง MSM, กิจกรรม 5 ส. ให้กับผู้ปฏิบัติงานรุ่นใหม่ ๆ มากที่สุด

8. ควรจัดหลักสูตรการอบรมหลักสูตร MSM ในการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ จิตใต้สำนึกในการทำงานเพื่อความปลอดภัยของร่างกายและทรัพย์สิน ตลอดจนเพิ่มศักยภาพในการผลิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานเหมืองแม่เมาะ ในการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความปลอดภัยสมัยใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมการทำงาน ที่เน้นองค์ประกอบที่ 12 การควบคุมด้านสุขภาพอนามัย เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีและมีความปลอดภัยในการทำงาน ที่เป็นกำลังสำคัญขององค์กร และประเทศชาติ ผู้ศึกษามีความเชื่อมั่นว่าความสมบูรณ์ของการศึกษาตามแนวทางนี้จะมีมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาวิจัยในอนาคตต่อไป โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างหรือองค์ประกอบที่หลากหลายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อให้เกิดการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์กับทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรมากยิ่งขึ้น